

Opleiding voor advocaten over EU-recht in Duitsland

Reactie afkomstig van: de Duitse federale orde van advocaten (**Bundesrechtsanwaltskammer**) en de Duitse orde van advocaten (**Deutscher Anwaltverein**)

BESCHRIJVING VAN HET NATIONALE OPLEIDINGSSTELSEL VOOR ADVOCATEN in Duitsland	
1. Toegang tot het beroep	
Hoger onderwijs/universitair onderwijs	JA
Een afgeronde universitaire rechtenstudie is verplicht	NEE Er is geen universitaire graad nodig om toegang te krijgen tot het beroep van advocaat, maar rechtenstudenten moeten nadat ze hun vierjarige universitaire studie hebben afgerond een staatsexamen Recht afleggen. Het onderdeel van het examen dat ingaat op een (door de deelnemers gekozen) gespecialiseerd rechtsgebied wordt door de universiteit georganiseerd en uitgevoerd; dit telt voor 30%, maar in de praktijk gaat er meer aandacht uit naar de punten die bij het staatsexamen voor de verplichte rechtsgebieden worden behaald.
Stappen om een volledig bevoegde advocaat te worden:	<ul style="list-style-type: none">• Eerste staatsexamen (Erstes Staatsexamen) (na afronding van de universitaire studie) georganiseerd door het Justizprüfungsamt van het ministerie van Justitie, met daarin een deel dat georganiseerd wordt door de universiteit (zie hierboven)• Afronding van een introductieperiode van twee jaren die voor alle juridische beroepen geldt, georganiseerd door de deelstaat (hoven van beroep). Op momenten dat er veel belangstelling is voor toegang tot de juridische beroepen, moeten kandidaten, vanwege de beperkte opleidingscapaciteit, na hun eerste staatsexamen soms wel één jaar wachten om te worden toegelaten tot de introductieperiode.• Tweede staatsexamen (Zweites Staatsexamen), georganiseerd door het Justizprüfungsamt• Inschrijving bij de balie• "Morgenbesser"-kandidaten, maar zij moeten dan wel over de gelijkwaardige kwalificaties beschikken <p>Duitsland kent geen graad in de rechten zoals andere landen, maar de kandidaat moet een universitaire studie hebben gevolgd en aan het eind van de studieperiode in een speciaal vakgebied afstuderen. Dit examen telt echter slechts voor 30% mee. Om een volledig bevoegde advocaat te worden, moeten kandidaten het eerste staats-examen afleggen en later nog het tweede staatsexamen. De standaardduur van een universitaire studie, met inbegrip van het eerste staatsexamen, is negen semesters (4,5 jaar). Het schriftelijke gedeelte van het eerste staatsexamen is het moeilijkste en tot wel 30% van de geëxamineerden zakt hiervoor. Het bestaat vrijwel volledig uit het oplossen van juridisch lastige casussen (voornamelijk materieelrechtelijk) die in verhaalvorm worden gepresenteerd.</p> <p>Een kandidaat die voor het eerste staatsexamen geslaagd is, moet vervolgens een juridische stage van twee jaar ("Referendariat") volgen, die in principe hetzelfde is voor alle toekomstige juridische beroepen. De stage wordt georganiseerd en grotendeels gefinancierd door de deelstaten.</p>

		Na voltooiing van de juridische stage moet de kandidaat het tweede staatsexamen afleggen. Het zakkingspercentage hiervoor is veel lager dan voor het eerste staatsexamen. Het schriftelijke gedeelte bestaat uit het opstellen van vonnissen, tenlasteleggingen, brieven van advocaten in juridische procedures of conceptovereenkomsten voor juridisch uitdagende casussen die in de vorm van korte stukken worden gepresenteerd. Een kandidaat die voor het tweede staats-examen slaagt, kan een volledig bevoegde advocaat worden.
Alternatieve routes naar dit beroep:		Er zijn geen alternatieve routes naar dit beroep
2. Opleiding tijdens de introductieperiode		
Is er een introductieperiode?	JA	16 deelstaten, elk met een eigen rechtsgrondslag, waarbij er vooral verschillen zijn in de duur van de onderdelen die in de verschillende beroepen worden doorlopen.
Verplicht	JA	Vastgestelde duur: Twee jaar (“Referendariat”)
Soorten organisaties die verantwoordelijk zijn voor het organiseren van opleidingen		<ul style="list-style-type: none"> • Orde van advocaten (werkt samen met hof van beroep bij het organiseren van het onderdeel dat het beroep van advocaat betreft) • Overheidsinstantie (hoven van beroep organiseren de twee jaar durende introductieperiode na het eerste staatsexamen)
Vorm van introductie-opleiding		<ul style="list-style-type: none"> • Rechtenopleiding met een specifiek curriculum dat alle advocaten in opleiding moeten doorlopen • Opleiding over niet-juridische beroepsvaardigheden • Opleiding over juridische beroepsvaardigheden • Een groot aantal theoretische cursussen dat moet worden gevolgd
Toelatingsexamen/-toetsing voorafgaand aan de introductieperiode	JA	Kandidaten moeten het eerste staatsexamen afleggen voordat ze met de introductieperiode beginnen.
Vast curriculum tijdens de introductieperiode	JA	Elke deelstaat heeft zijn eigen curriculum voor advocaat-stagiairs.
Bijzonderheden met betrekking tot EU-recht en taalvaardigheden:	JA	<p>Rechtsgrondslag:</p> <p>De Duitse wet op de rechterlijke organisatie (<i>Deutsches Richtergesetz</i>): In artikel 5a, lid 2, derde volzin wordt voorzien dat, in de loop van een studie, “verplichte onderwerpen de kerngebieden van burgerlijk recht, strafrecht, publiek recht en formeel recht, waaronder de koppelingen met Europees recht [...], moeten omvatten”</p> <p>De introductieperiode is afhankelijk van de staat waar de kandidaat deze periode doorloopt.</p> <p>Eerste staatsexamen: De deelstaten zijn verantwoordelijk voor de inhoud van het examen, maar in alle deelstaten maakt basiskennis van EU-recht deel uit van het examen.</p>

		<p>Tweede staatsexamen: In alle deelstaten omvat het examen basiskennis van EU-recht (EU-rechtelijke aspecten in burgerlijk, straf- en bestuursrecht)</p> <p>In het algemeen kunnen ten minste de laatste drie maanden van de introductieperiode (specialisatie) worden gekozen om aan EU-recht te besteden.</p>
In verschillende fasen opgedeelde introductieperiode	JA	<p>De periode van twee jaar bestaat uit vijf onderdelen van opleiding binnen de werksituatie van elk ten minste drie maanden:</p> <p>opleiding bij een civiele rechter, opleiding bij een openbare aanklager (of strafrechter), opleiding binnen een overheidsdienst, ten minste negen maanden opleiding bij een advocaat, op basis van de persoonlijke keuze van de kandidaat.</p> <p>De opleiding binnen de werksituatie wordt aangevuld door theorieopleidingen die zich grotendeels concentreren op procesrecht of de rechtspraktijk, van ten minste een halve dag per week.</p>
Beoordeling/Examen na de introductieperiode	JA	<p>Aan het einde van de introductieperiode (d.w.z. 18-21 maanden na het begin) moet de kandidaat een schriftelijk examen afleggen, gevolgd door een mondeling examen helemaal aan het eind van de introductieperiode. Beide onderdelen van het examen worden georganiseerd en uitgevoerd door het Justizprüfungsamt. Het Justizprüfungsamt is de overheidsinstantie die bevoegd is voor alle examens die een rechtenstudent of een Referendar (junior-advocaat/stagiair) moet afleggen.</p>
<p>3. Stelsel voor permanente educatie/specialisatieopleidingen</p>		
Onderscheid tussen permanente educatie/specialisatieopleidingen	JA	
Verplichtingen met betrekking tot permanente educatie /specialisatieopleidingen	JA	<p>Verplichte opleidingsplichten zoals vastgelegd in de federale wet (Federale wet op de advocatuur (§ 43a, lid 4 – in het Duits: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)) en in § 15 van de Fachanwaltsordnung (FAO))</p>
Verplichtingen met betrekking tot het leren van vreemde talen		<p>Er zijn geen verplichtingen, maar taalcursussen maken deel uit van de universitaire curricula.</p>
Verplichtingen ten aanzien van EU-recht als inhoud van permanente educatie/specialisatieopleidingen	JA	<p>Kennis van het EU-recht is noodzakelijk om zich te kunnen specialiseren als “Fachanwalt” (gespecialiseerd advocaat) (zie § 2, lid 3, Fachanwaltsordnung (FAO)). EU-recht maakt deel uit van de opleidingsverplichtingen van “Fachanwälte” (ten minste tien uur per jaar). Er zijn ook veel cursussen waarin mede aandacht wordt besteed aan EU-recht, bijv. familierecht, erfrecht, fiscaal recht, distributierecht, executie, het opstellen van overeenkomsten etc.</p> <p>Rechtsgrondslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) • Fachanwaltsordnung (FAO) • Permanente educatie: § 43a, lid 6, BRAO • Opleiding over EU-recht: §§ 14 e.v. FAO (bijv. § 14m FAO) <p>De Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) regelt alle kwesties met betrekking tot advocaten in het algemeen,</p>

		terwijl in de Fachanwaltsordnung (FAO) regels zijn vastgesteld over de specialisatie van advocaten en over hoe een advocaat gekwalificeerd moet zijn als hij/zij advocaat wil worden die zich gespecialiseerd advocaat ("Fachanwalt") mag noemen.
4. Accreditatiesystemen en aanbieders van opleidingen		
Mogelijkheid/Vereiste van accreditatie	Duitsland kent geen formeel accreditatiestelsel. Er zijn daarom veel aanbieders van opleidingen. Opleidingen van aanbieders worden geaccepteerd als de cursussen voldoen aan de criteria van de Fachanwaltsordnung (er moet worden voldaan aan de inhoud en het tijds kader).	
Aantal aanbieders van opleidingen die activiteiten voor permanente educatie aanbieden	De orde van advocaten heeft geen exacte cijfers ter beschikking met betrekking tot aanbieders van opleidingen in Duitsland. Mogelijk zijn er meer dan 50 aanbieders van opleidingen.	
Soorten aanbieders van opleidingen die geaccrediteerde activiteiten voor permanente educatie ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Orde van advocaten • Organisatie die door de orde van advocaten wordt beheerd of is ingesteld • Private commerciële aanbieder van opleidingen • Private of publieke aanbieder van opleidingen zonder winsttoegmerk (zie hierboven onder "Mogelijkheid van accreditatie": de aanbieders hoeven niet geaccrediteerd te zijn) 	
Aantal aanbieders van opleidingen die specialisatie-opleidingsactiviteiten aanbieden	Het aantal aanbieders van opleidingen kan niet worden aangegeven omdat niet bekend is hoeveel aanbieders van opleidingen er in Duitsland zijn.	
Soorten aanbieders van opleidingen die geaccrediteerde opleidingsactiviteiten voor specialisatie ontwikkelen	Duitsland kent geen formele accreditatie, maar aanbieders van opleidingen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Balies en ordes van advocaten • Deutsches Anwaltsinstitut (DAI), verbonden met de Duitse Federale orde van advocaten (Bundesrechtsanwaltskammer - BRAK) • Deutsche AnwaltAkademie (DAA), verbonden met de Duitse orde van advocaten (Deutscher Anwaltverein – DAV) • Private aanbieders van opleidingen • Fachhochschulen en rechtenopleidingen 	
Activiteiten en methoden		
Soorten opleidingsactiviteiten die worden geaccepteerd conform de verplichtingen voor permanente educatie of specialisatieopleidingen	<ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk opleidings sessies bijwonen (contactonderwijs) • Het volgen van opleidings sessies op afstand • Het volgen van e-learningmodules • Het volgen van webinars • Het volgen van gecombineerde leeractiviteiten • Het bijwonen van opleidingsconferenties • Als trainer of docent deelnemen aan opleidingsactiviteiten • Schrijven/publiceren 	Deelname aan opleidingsactiviteiten in een andere lidstaat: Ja , dit telt mee voor de opleidingsverplichtingen
5. Toezicht op opleidingsactiviteiten		

<p>Organisaties die betrokken zijn bij het toezicht op permanente-educatieactiviteiten</p>	<p>De regionale ordes van advocaten, het DAI (Deutsches Anwaltsinstitut) en de DAA (Deutsche AnwaltAkademie) zijn de belangrijkste aanbieders van opleidingen. Regionale ordes van advocaten zijn verantwoordelijk voor de permanente educatie van gespecialiseerde advocaten ("Fachanwälte")</p>
<p>Toezichtproces</p>	<p>Gespecialiseerde advocaten ("Fachanwälte") moeten bewijs overleggen (certificaat van deelname) dat ze jaarlijks ten minste tien opleidingsuren hebben gevolgd. De regionale ordes van advocaten controleren of de opleiding aan de gestelde eisen voldoet. Alleen als dit het geval is, krijgt de advocaat toestemming om de titel "Fachanwalt" (gespecialiseerde advocaat) te blijven voeren.</p>